Veiligheidsplan

Samen zorgen voor een veilige school

Op de Berkenschool vinden we het belangrijk dat ieder kind zich veilig voelt. Veiligheid is voor ons de basis om goed te kunnen leren en ontwikkelen. Onze uitgangspunten zijn daarom: **VEILIG – SAMEN – LEREN**

Een veilige school maken we samen. Leerlingen, ouders en medewerkers hebben hierin allemaal een belangrijke rol. We verwachten van iedereen dat we respectvol met elkaar omgaan en bijdragen aan een omgeving waarin kinderen zichzelf kunnen zijn en zich kunnen ontwikkelen.

Sociale veiligheid betekent voor ons dat kinderen zich thuis voelen op school, serieus worden genomen en weten bij wie ze terechtkunnen wanneer iets niet goed voelt. We besteden daarom iedere dag aandacht aan de manier waarop kinderen met elkaar omgaan.

Groepsdynamisch onderwijs

Wij hanteren de principes van groepsdynamisch onderwijs (GDO). GDO gaat ervan uit dat kinderen zelf hun conflicten kunnen oplossen en heeft ten doel kinderen dat te leren, volgens heldere regels en afspraken. Als kinderen op een goede manier leren om met misverstanden en conflicten om te gaan, kan dat leiden tot groei en zo tot ontwikkeling van hun sociaal-emotionele, communicatieve en creatieve vaardigheden. Heldere regels en afspraken en, indien nodig, consequenties verbonden aan het gedrag dat kinderen laten zien.

In alle groepen is aandacht voor een constructieve manier van conflicthantering. Basis daarvan is dat je een conflict oplost met praten en dat je dat doet als je rustig bent.

GDO zie je op de Berkenschool terug in de volgende routines die door de hele school heen gebruikt worden:

- Effectieve conflicthantering d.m.v. driehoekgesprekken en logboekje: de juf of meester zorgt ervoor dat de leerlingen op een rustige manier een ruzie kunnen uitpraten en houdt de ruzies bij in een logboekje.
- Sociokring: wekelijks een kringgesprek waarin de kinderen aan kunnen geven wat er in de groep verbeterd kan worden en wat er verbeterd is, daarnaast mogen ze elkaar complimenten geven en wordt er afgesloten met een yell.
- Sociobord: na de buiten speelmomenten hangen kinderen hun naam bij andere kinderen met wie ze gespeeld hebben in de pauze. Aan de hand van de speelcontacten van de leerlingen kan de leerkracht ervoor kiezen om sociaal gedrag kort te bespreken in de groep. Bijvoorbeeld als een leerling alleen staat op dit bord.

Wat heeft die leerling nodig van de groep en hoe kan een groep deze leerling helpen om in contact te komen met klasgenoten.

Wat ook bijdraagt aan veiligheid zijn de onderdelen ‘Zelfstandig werken’ (in eigen tempo mogen werken voelt ook als gezien en erkend worden) en ‘Coöperatief leren’ (daarin leren kinderen met alle leerlingen om te gaan en niet alleen met degenen die ze zelf als vriend of vriendin uitkiezen).

Ook tijdens de dagopeningen wordt aandacht besteed aan het omgaan met elkaar. De methode ‘Trefwoord’ levert hiervoor voldoende aanknopingspunten.

Regelmatig worden er zo in de groep onderwerpen aan de orde gesteld als: veiligheid, rollen in de groep, aanpak van ruzies en machtsmisbruik. We willen kinderen ook leren dat ze aan iemand die ze vertrouwen durven vertellen wanneer ze zich onveilig voelen of wanneer er dingen gebeuren die ze niet willen. Ook als er zaken gebeuren die gevaarlijk zijn moeten ze dit kunnen en durven melden. We willen kinderen leren dat dit vertellen geen ‘klikken’ is.

We leren kinderen het verschil tussen plagen en pesten en weten wat je kunt doen als je slachtoffer bent, maar ook de rollen kennen van slachtoffer, pester of meeloper. Het voorbeeld van leerkrachten en ook van ouders in de school is hierbij van groot belang en het zal duidelijk zijn dat agressief gedrag van leerlingen, ouders en personeel niet geaccepteerd wordt.

Stappenplan GDO-beleid

- Bij een conflict dat ik niet zelf kan oplossen, schakel ik de hulp van de leerkracht in.
- Samen komen we dan bij de leerkracht die op het plein staat om het op te lossen.
- We praten op een rustige manier met elkaar met behulp van het driehoeksgesprek.
- We lossen zo het conflict op.
- Een ruzie wordt altijd in het logboekje geschreven.
- Wanneer er een melding wordt gedaan van groot fysiek/verbaal geweld dan volgt er altijd een time out. Regels zijn: geen fysiek geweld, geen discriminatie op huidskleur, geloof en beperking.

Preventief

Ombudsfunctie

Binnen de schoolorganisatie vervult een leerkracht de rol van ‘ombudsvrouw’. Dat betekent dat kinderen te allen tijde in gesprek kunnen gaan over zaken waar ze zich over uit willen spreken. Dit bespreekt de groepsleerkracht met de kinderen in zijn/haar groep. De ombudsvrouw houdt ook zicht op de logboeken van de verschillende pleinen en nodigt leerlingen uit voor een gesprek als zij hier meerdere keren in worden genoemd. Dit gesprek is er niet op gericht om de betreffende leerling te straffen, maar juist te vragen naar welke hulp de leerling nodig heeft om conflicten te voorkomen.

Onderwijsprogramma

Het onderwijsprogramma kent een aantal inhouden die structureel op het programma staan en waarbij preventief aan de sociale veiligheid wordt gewerkt. Basis hierbij zijn de principes van ‘Groepsdynamisch Onderwijs’ (GDO).

Sociokring

We vinden het belangrijk dat alle kinderen een bijdrage leveren aan het verbeteren van de omgang met elkaar, dit doen we onder andere met behulp van de ‘sociokring’, een wekelijks kringgesprek in de eigen klas, gebaseerd op de weekthermometer. Aan de hand van wisselende ‘doel van de week’ wordt met de groep gekeken hoe het gaat binnen de groep en worden samen verbeterpunten met doelstellingen geformuleerd. De gesprekken verlopen volgens een vast stramien: wat ging goed, reflectie op de verbeterpunten, zijn de doelstellingen gehaald, nieuwe verbeterpunten en doelstellingen bepalen en als afsluiting een ‘complimentenronde’ dit heeft als doel dat alle leerlingen leren in de groep te spreken.

Thermometer

In elke klas wordt de thermometer afgenomen. De thermometer is een instrument waarbij inzichtelijk wordt of de leerlingen zich veilig voelen in de klas. Dit wordt elke maand afgenomen: de ene maand bij de ene collega en de andere maand bij de andere (duo)collega. De resultaten hiervan die aandacht vragen worden per afname in het groepsdocument neergezet.

Als er toch iets gebeurt?

Wij werken op school met groepsdynamisch onderwijs. Als er enigszins storend gedrag is volgt er eerst een non-verbale correctie. Blijft het storend gedrag, dan is er een time-out in de klas. Bij meerdere time-outs en het lukt de leerling niet om het gewenste gedrag te laten zien dan gaat deze naar een gastklas. Ouders worden hierover geïnformeerd. Als het storend of ongewenste gedrag niet veranderd is er een gesprek met ouders om het stroomschema te bespreken (zie als bijlage toegevoegd). We willen samenwerken om het gedrag van de leerling weer gewenst te krijgen. We proberen daarbij samen te achterhalen wat er achter het gedrag zit.

Stappenplan voor een leerling:
We hanteren de volgende afspraken wanneer je lastiggevallen wordt of wanneer er dingen gebeuren met jou of met iemand anders die jij of die ander niet willen:

- Je zegt duidelijk: ‘Stop hou op’.
- Stopt de ander niet dan zeg je het nog een keer.
- Houdt het dan nog niet op, dan meld je dit bij de leerkracht of de pleinwacht. Start driehoeksgesprek.
- Als je ziet dat er met een ander kind iets dergelijks gebeurt, moedig je het kind aan om te melden.
- Elk kind heeft een meldplicht en de plicht om een situatie uit te praten.

Pesten

Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten is iets anders dan een gewone ruzie of een plaagstootje. Bij pesten is sprake van terugkerend gedrag waarbij één of meerdere kinderen een ander kind lichamelijk of geestelijk pijn doen. Bij plagen is er sprake van meer gelijkwaardigheid. Bij pesten kan sprake zijn van een ongelijke positie of een machtsverschil.

Pesten kan grote gevolgen hebben voor alle betrokkenen. Daarom vraagt het om een serieuze aanpak en de inzet van iedereen die bij de Berkenschool betrokken is.

Groepsdynamisch onderwijs (GDO)

Binnen de Berkenschool werken we vanuit de principes van groepsdynamisch onderwijs (GDO) aan een veilige groep waarin ieder kind zich gezien en gehoord voelt. We leren kinderen respectvol met elkaar om te gaan, conflicten op te lossen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag en voor de sfeer in de groep.

Bij een gewone ruzie begeleiden we kinderen om, wanneer zij rustig zijn, met elkaar in gesprek te gaan en samen tot een oplossing te komen. Bij pestgedrag is een andere aanpak nodig. De veiligheid van het kind dat wordt gepest staat voorop. De leerkracht neemt de melding serieus, onderzoekt wat er speelt en kijkt welke rol de groep hierin heeft en wat nodig is om het pestgedrag te stoppen.

Binnen GDO besteden we aandacht aan de verschillende rollen die kinderen in een groep kunnen innemen, zoals die van het kind dat wordt gepest, het kind dat pest en de kinderen die toekijken of meelopen. We leren kinderen dat zij invloed hebben op de groepssfeer en dat iedereen kan bijdragen aan een veilige groep. We stimuleren hen om voor elkaar op te komen, pestgedrag te melden en hulp te vragen aan een volwassene.

Melden is geen klikken, maar een manier om samen te zorgen voor veiligheid.

We werken zowel preventief als wanneer er signalen van pestgedrag zijn. Hiervoor zetten we binnen GDO verschillende middelen en werkwijzen in:

- Sociokring**:** we bespreken met de groep hoe we met elkaar omgaan, wat goed gaat en wat beter kan. We maken samen afspraken en formuleren verbeterpunten om de sfeer en veiligheid in de groep te versterken.
- Sociobord**:** we krijgen zicht op de speelcontacten van kinderen en bespreken, wanneer dat nodig is, hoe we ervoor kunnen zorgen dat ieder kind aansluiting vindt bij de groep.
- Thermometer: we brengen in beeld hoe veilig kinderen zich voelen in de groep en welke signalen extra aandacht vragen.
- Driehoeksgesprek: wanneer er een situatie speelt die besproken moet worden, begeleidt de leerkracht de betrokken kinderen in een rustig gesprek. Bij pestgedrag kijkt de leerkracht daarbij verder dan alleen het incident en blijft de veiligheid van het kind dat wordt gepest leidend.

- Begeleiding en opvolging: de leerkracht maakt duidelijk welke afspraken gelden, welke gedragsverandering nodig is en hoe de school de situatie blijft volgen. Wanneer nodig, wordt de GDO-specialist betrokken.

Bij pestgedrag kijken we dus niet alleen naar de betrokken kinderen, maar ook naar de groepsdynamiek en de rol van de groep als geheel. We werken aan het stoppen van het pestgedrag, het herstellen van de veiligheid en het voorkomen van herhaling. Daarbij volgen we de afspraken en procedures uit dit veiligheidsplan.

Pesten kan op verschillende manieren voorkomen. Bijvoorbeeld:

- Schelden of kwetsende bijnamen geven,
- Spullen afpakken, verstoppen of beschadigen;
- Nadoen of imiteren
- Naroepen, uitlachen of belachelijk maken
- Fysiek geweld
- Buitensluiten
- Pesten via internet, telefoon of sociale media.

Ook een incident dat op zichzelf geen pesten is, nemen we serieus. Het kan een signaal zijn van een probleem in de groep of het begin vormen van pestgedrag. Daarom vinden we het belangrijk dat kinderen en volwassenen vertellen wat er gebeurt en dit melden bij de leerkracht.

Onze belangrijkste afspraak
Word je gepest of zie je dat iemand anders gepest wordt? Meld dit bij de leerkracht. Je mag het niet geheim houden.

Kinderen kunnen altijd terecht bij een volwassene wanneer zij zich onveilig voelen. Door te vertellen wat er gebeurt, kunnen we samen onderzoeken wat er nodig is om de situatie te verbeteren en de veiligheid te herstellen.

Welke signalen kunnen wijzen op pesten?

Niet ieder kind vertelt uit zichzelf dat het wordt gepest. Soms merken ouders of medewerkers aan het gedrag van een kind dat het zich niet prettig of veilig voelt. Daarom vinden we het belangrijk dat ouders en school alert zijn op mogelijke signalen.

Mogelijke signalen zijn bijvoorbeeld:

- Een kind wil niet meer graag naar school;
- Een kind vertelt weinig of niets meer over school;
- Het kind heeft regelmatig hoofdpijn of buikpijn;
- Het kind wil niet meer buiten spelen;
- Het kind wil bepaalde kleding niet meer dragen;
- Het kind is opvallend prikkelbaar, boos of verdrietig;
- Spullen raken regelmatig kwijt of worden beschadigd;
- Een kind lijkt steeds meer alleen te staan.

Een of meerdere signalen betekenen niet automatisch dat er sprake is van pesten. Ze kunnen wel aanleiding zijn om met het kind in gesprek te gaan en te onderzoeken wat er speelt. Wanneer u zich zorgen maakt, vragen we u contact op te nemen met de leerkracht.

Wat doet de school als er sprake is van pesten?

Wanneer een leerling, ouder of medewerker pestgedrag signaleert, nemen we dit serieus. We onderzoeken wat er speelt en wat nodig is om het pestgedrag te stoppen en de veiligheid te herstellen. Daarbij kijken we niet alleen naar de direct betrokken kinderen, maar ook naar de groepsdynamiek en de rol van de groep.

1. We luisteren naar wat er speelt
   De eerste stap is om goed in beeld te krijgen wat er is gebeurd. We luisteren naar de betrokken leerling(en)/ouders en proberen de situatie zorgvuldig te begrijpen.
2. We bespreken de situatie
   De eigen leerkracht pakt een melding in eerste instantie op. Vanuit de principes van GDO onderzoekt de leerkracht wat er speelt, welke afspraken nodig zijn en hoe de veiligheid in de groep kan worden hersteld. Wanneer dat nodig is, wordt de GDO-specialist betrokken. Bij een situatie waarin een kind zich onveilig voelt door pestgedrag, kan ook de kwaliteitscoördinator en/of directeur betrokken worden.
3. We maken afspraken
   We kijken samen wat nodig is om de situatie te verbeteren en de veiligheid van de betrokken kinderen te herstellen. Daarbij kijken we niet alleen naar het kind dat wordt gepest, maar naar de situatie en de groep als geheel.
4. We blijven volgen
   Een oplossing is niet altijd na één gesprek bereikt. Daarom houden we in de gaten hoe het daarna gaat. Wanneer dat nodig is, volgen er opnieuw gesprekken of aanvullende maatregelen.

Bij ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag kan de schoolleiding verdere stappen zetten volgens het veiligheidsbeleid van de school.

Wat kunt u als ouder doen?

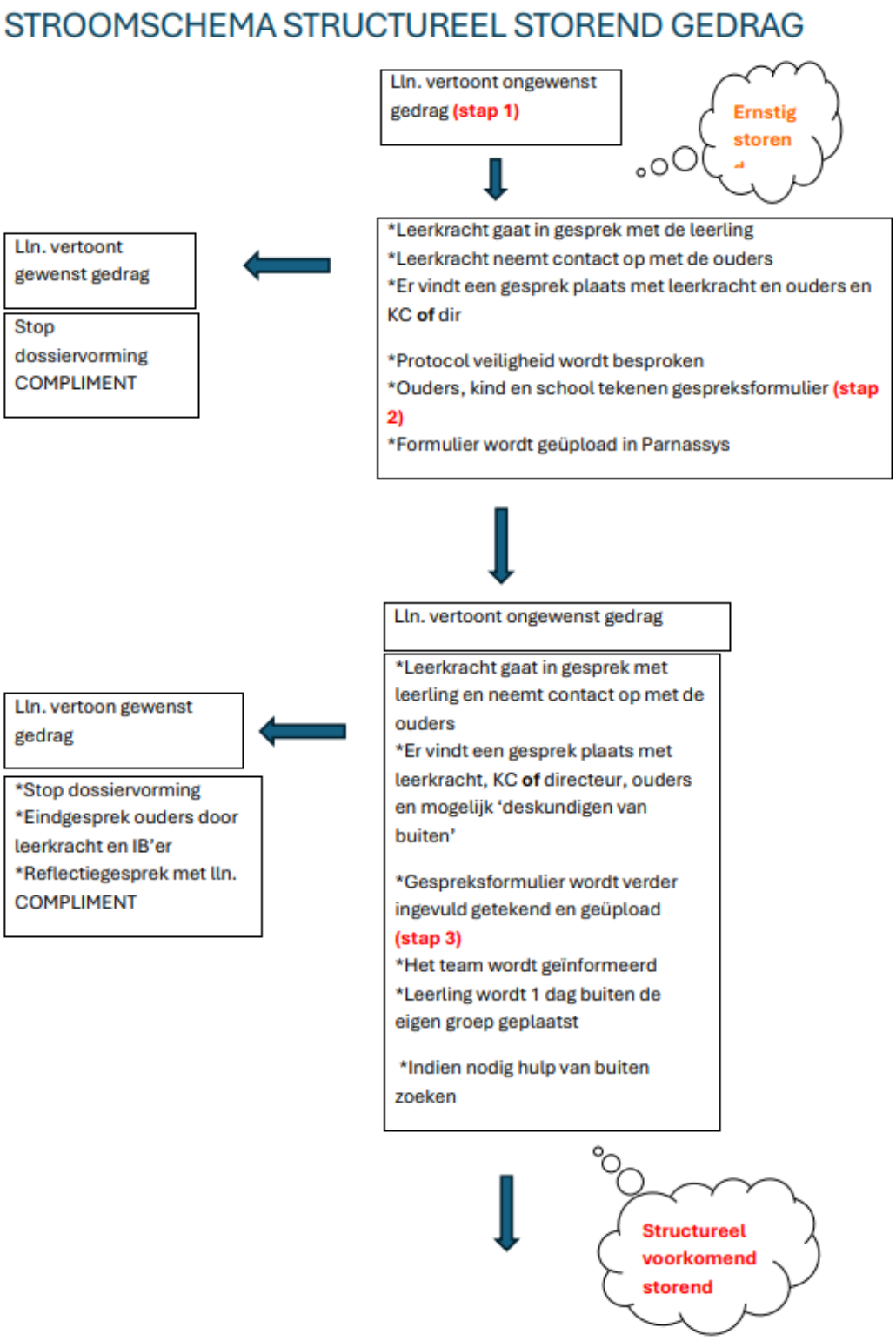
Als ouder kent u uw kind goed. Uw signalen en ervaringen zijn daarom belangrijk voor ons. Samen kunnen we onderzoeken wat er speelt en wat uw kind nodig heeft om zich weer veilig te voelen.

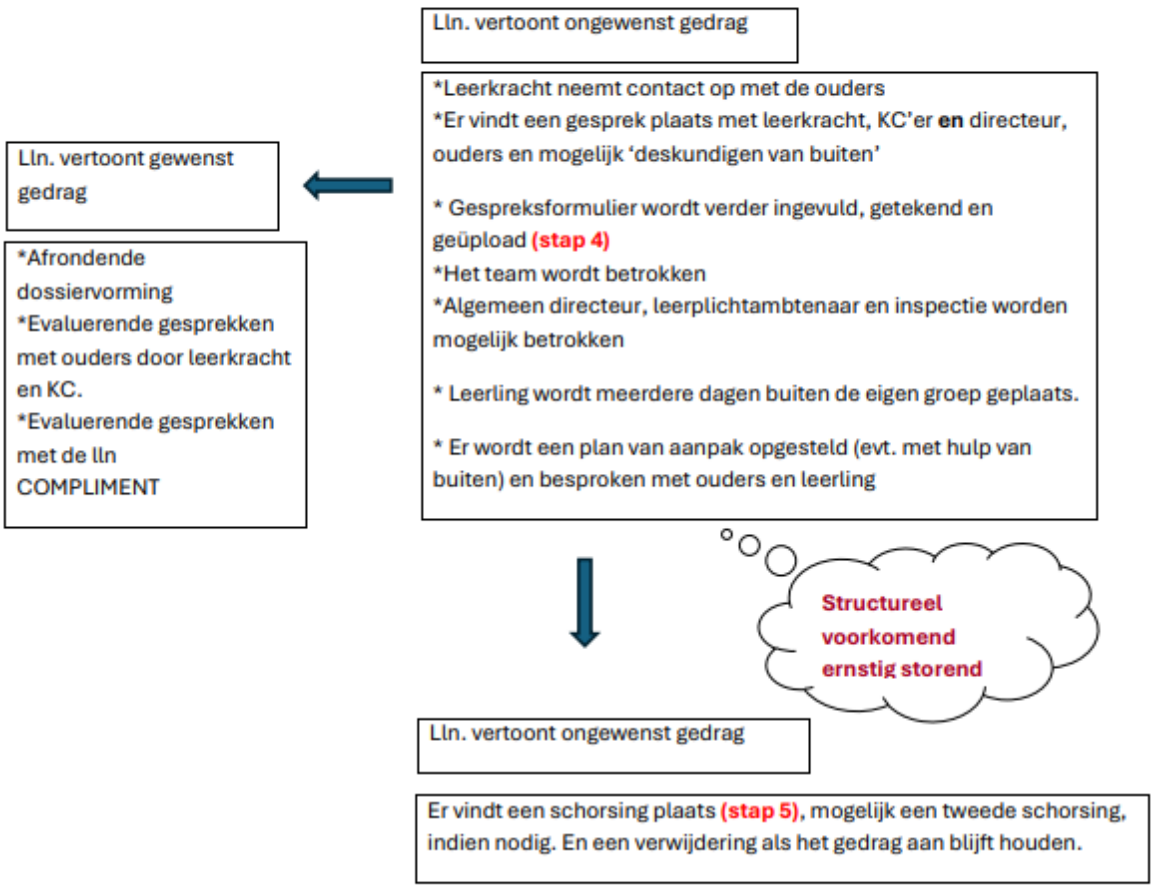
Wanneer uw kind vertelt dat het wordt gepest, probeer dan rustig te luisteren en serieus te nemen wat uw kind vertelt. Stel open vragen, bijvoorbeeld wat er is gebeurd, wanneer het gebeurt en wie erbij betrokken zijn. Geef uw kind de ruimte om zijn of haar verhaal te vertellen.

Neem vervolgens contact op met de leerkracht van uw kind. Wacht niet af wanneer uw kind zich langere tijd ongelukkig of onveilig voelt. Ook wanneer u niet zeker weet of er sprake is van pesten, kunt u contact opnemen. Samen kunnen we bespreken wat u ziet en of er aanleiding is om verder te kijken.

We vragen ouders om pestgedrag niet zelf proberen op te lossen door rechtstreeks een ander kind of diens ouders aan te spreken. Dit kan de situatie ingewikkelder maken. Meld uw zorgen bij de school, zodat de leerkracht de situatie zorgvuldig kan onderzoeken en de betrokken kinderen vanuit de verantwoordelijkheid van de school kan begeleiden.

Stroomdiagram

Lln. vertoont ongewenst gedrag
*Leerkracht neemt contact op met de ouders
*Er vindt een gesprek plaats met leerkracht, KC'er en directeur, ouders en mogelijk 'deskundigen van buiten'
* Gespreksformulier wordt verder ingevuld, getekend en geüpload (stap 4)
*Het team wordt betrokken
*Algemeen directeur, leerplichtambtenaar en inspectie worden mogelijk betrokken
* Leerling wordt meerdere dagen buiten de eigen groep geplaats.
* Er wordt een plan van aanpak opgesteld (evt. met hulp van buiten) en besproken met ouders en leerling
Lln. vertoont gewenst gedrag
*Afrondende dossiervorming
*Evaluerende gesprekken met ouders door leerkracht en KC.
*Evaluerende gesprekken met de lln
COMPLIMENT
Structureel voorkomend ernstig storend
Lln. vertoont ongewenst gedrag
Er vindt een schorsing plaats (stap 5), mogelijk een tweede schorsing, indien nodig. En een verwijdering als het gedrag aan blijft houden.